

להנימא ברמיזא

רמזים, ציצים ופדחים, המעטרים את הלימוד השבועי

"דחמנא אמר צלי אש".
 דף עז ע"א
 הרה"ק בעל **"נונים אלימלך" מליז'ענסק** זי"ע מבאר את דברי הכותב הנ"ל בדרך העבודה, וזה לשון קדשו:

ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש". דהנה, ה'בשר' הוא רמז על הדינים כנודע. 'בלילה', הוא הגלות המר. וזהו הפירוש: 'ואכלו את הבשר בלילה הזה', שיבטלו את הדינים ויכלו אותם בגלות המר הזה, על ידי 'צלי אש' – 'צלי' הוא לשון תפילה, והיינו על ידי תפילה בתמימות, וזהו 'אש'". עכ"ל"ק.

"לכולי עולמא טומאה דחוויה היא בציבור".
 דף עז ע"א
 בספה"ק **"ישמח ישראל"** (פרשת וישב) מאריך לבאר את מעלת וחשיבות האחדות בין בני ישראל וגודל התועלת שיש בכך להתעלות הרוחנית של האדם. ובין היתר מבאר בדרך רמז את מאמר חז"ל האומר בסוגיין ש"טומאה דחוויה בציבור", וז"ל"ק:

"... על ידי אגודת רעים האהובים, המה מחוברים בשרשם, וממילא הטומאה נדחה מעליהם, כמאמרם ז"ל (כלים פ"ב מ"ב) 'כל המחובר לטהור טהור'. וזה שנאמר בתורה הק' (ויקרא יט, יח) 'ואהבת לרעך כמוך – אני ה', על ידי אהבת רעים נעשים מחוברים ב'אני ה'. וזה ענין מאמרים ז"ל (ספחים עז, א) **"טומאה דחוויה בציבור, ציבור הוא מלשון חז"ל 'צבורין ומונחין' (גיטין יג, א), על ידי האגודה אתה הטומאה נדחה מעליהם!"**

ובהמשך דבריו חוזר ומגיד ביתר שאת: "... כמאמר חז"ל 'טומאה דחוויה בציבור', רצוני: **על ידי הקיבוץ שמחבר את עצמו בהתחברות אמיתי בהכלל ישראל, וכאחים נאמנים נחשבים שצצרו וחטאו נוגע להכלל ישראל, כמו התאומים שמרגיש צער תאומתו שכגוף אחד המה, הטומאה דחוויה מהם, כי הכלל ישראל לא היו חוטאים ופוגמים בחטא הזה, והכלל ישראל איננו נדחה ח"ו..."** עכ"ל"ק.

"קא משמע לן דראש חדש איקרי 'מועד', כדאביי. דאמר אביי: תמוז דהאי שתא מלויי מליוה (היינו, שחודש "תמוז שילוח מרגלים" היה מלא רש"י), דכתיב 'קרא עלי מועד לשבור בחורל'."
 דף עז ע"א

הרה"ק רבי **צדוק הכהן מלובלין** זצוק"ל בספרו "פרי צדיק" (לר"ח מנחם אב) מבאר, מדוע "עיקר מה שמצינו בראש חודש איקרי 'מועד', נלמד רק מחודש אב, וכמו שאמרו (ספחים עז, א) דראש חודש איקרי מועד כדאביי וכו', 'תמוז דהאי שתא מלויי מליוה'..."

ומבאר, שדייקא "בחודש זה הרגישו חכמים דבראש חודש יש גם כן קדושה ואיקרי 'מועד', והוא על דרך מה שאומרים **מהרבי ר' בער** זצלה"ה על הפסוק 'כל רודפיה השיגוה בין המצרים', היינו כל רודפי ה' – שרודף אחר השגת ה' יתברך לדעת ולהכיר את מי שאמר והיה העולם, בנקל להשיגו בימים אלו שנקראים 'בין המצרים'. ואמר משל על זה, דכשהמלך בביתו קשה לבוא לחדרו, אבל כשהוא בדרך נקל יותר לבוא אליו. ולכן, רק בחודש זה הרגישו החכמים יותר קדושת החודש שהוא מצד ישראל, דאיקרי ראש חודש 'מועד', וממנו למדו לכל ראש חודש". עכ"ל"ק.

להודיא על הלימוד השבועי

הראיה מפסק ההלכה ש'תתאה גבר', שהתורה צריכה להינתן לבני ישראל

בסוגיין שנינו (ע"פ"א), שנחלקו רב ושמואל מה הדין בבשר וחלב שאחד מהם חס ואחד מהם צונן, ונפל ה"חם לתוך צונן וצונן לתוך חם. רב אמר עילאה גבר, ושמואל אמר תתאה גבר".

ולענין פסק ההלכה בזה כותב רש"י, ש"אף על גב דהילכתא כרב באיסורי, **בהא הילכתא כשמואל**, דהא תניא תרתי מתניתין כוותיה". ואמנם כן איתא בשולחן ערוך (י"ד סי' צא ס"ד), ש'להלכה נפסק ש'תתאה גבר'".

לרגל פרשת יתרו שאנו קוראים בשבת זו, בה מובאת פרישית קבלת התורה, נביא בזה את דברות קדשו הנודעים של **"ק"ק מרן מהר"ש ז"ע**, המבאר כי השי"ת ומלאכי השרת נחלקו – כביכול – בענין פסק ההלכה במחלוקת בין זו רב לשמואל, אי 'עילאה גבר' או 'תתאה גבר'".

כי הנה, איתא במדרש (תהלים ח"ב), שמלאכי השרת ניסו לטעון כלפי השי"ת טרם קבלת התורה: "מה אנוש יש תזכרנו" ומדוע הוא חפץ לתת את התורה לבני ישראל. נענה הקב"ה ואמר: "והלא אתם כשירדתם אצל אברהם אכלתם בשר בחלב, שנאמר 'ויקח חמאה וחלב ובן הבקר'..."

ולכאורה קשה על כך, שהרי המלאכים אכלו את החלב לפני הבשר, וכדברי הכתוב שאברהם הגיש לפניו קודם "חמאה וחלב" ואחר כך את "בן הבקר אשר עשה", ובאופן זה הלא אין איסור של 'בשר בחלב', ואם כן יש להבין אפוא, מה היתה כוונת הקב"ה באמרו: "והלא אתם... אכלתם בשר בחלב".

ואמר בזה מרן מהר"ש ז"ע, בעקדס ביאור עמוק בטעם האיסור של אכילת בשר בחלב, שהוא מפני שבשר רומז למידת ה'דין' וחלב מרמז על מידת ה'חסד' (כמבאר ברקאית). ולכן, כאשר אוכלים בשר – המרמז ל'דין' – אסור לאכול אחר כך חלב – המרמז ל'חסד', כיון שקי"ל להלכה ש'תתאה גבר' – כפי שכתב רש"י בסוגיין, ואם כן נמצא שהבשר שנאכל תחילה וממילא הוא ה'תחתון' (=התתאה), יגבור על החלב שנאכל לאחר מכן והוא ה'עליון', וחלילה ה'דינים' הרמוזים בבשר יגברו על ה'חסדים' הרמוזים בחלב...

ומשום כך אכן אין איסור באכילת חלב לפני בשר, כיון שבכך נמצא שהחלב הוא התחתון, וממילא אתי שפיר שהחלב ה'תתאה' יגבור על הבשר ה'עילאה' וכיניע את הדינים הרמוזים בבשר...

ויש לומר, שטענת מלאכי השרת שאין לתת את התורה לבני ישראל היתה נעוצה בכך שסברו שהלכה יש לומר ש'עילאה גבר', ולכן צריך להותיר את התורה בשמים ממעל – למלאכים, ואין להורידה ולתתה לבני ישראל השוכנים בעולם התחתון.

ועל כך השיב להם הקב"ה: "והלא אתם כשירדתם אצל אברהם אכלתם בשר בחלב, שנאמר 'ויקח חמאה וחלב ובן הבקר'", ואם כן מוכח שגם אתם סוברים שפסקינן "תתאה גבר", שהרי אילו סברתם שההלכה היא "עילאה גבר", לא הייתם מותרים לאכול בשר אחר חלב, כיון שהבשר העליון יגבור על החלב שנאכל תחילה ועתה היא תחתון. אלא מאי, מכך שאכלתם בשר אחרי החלב, מוכח להדיא שגם אתם סוברים להלכה ש'תתאה גבר', ואם כן שפיר יש לתת את התורה הקדושה לבני ישראל השוכנים בעולם התחתון..."

(ע"פ "טעמי הנהגים" ליקוטים, "לקט אמרי קודש" לשיבוט, ביטש שרת "קב חיים" סי' מח)



שטיבל 39 בבארא פארק

הגבאי: ידינו הגבאי הנמרץ הרב יהושע עדעל שליט"א, העושה לילות כימים להצלחת החברה הק' בשטיבל.
מספר הלומדים: כ-49 אברכים ממחללי השטיבל משתתפים במסגרת "אהבת תורה" והוגים בלימוד העמוד היומי!
מספר הנבחנים במבחן האחרון: קרוב לשלושים לומדים.
מספר החברות והשטיבלים: בין כותלי השטיבל יושבים ולומדים מדי יום ביומו כ-16 זוגות של חברות, אשר יחד משמיעים ברמה את קול התורה, ובצוותא חדא מלבנים את הסוגיות הנלמדות במסגרת "אהבת תורה".

מסר מיוחד מהגבאי: מפליא לראות את הלומדים החשובים בשטיבל, אשר אינם נותנים מנוחה לעצמם ובכל עת דורשים ומבקשים לעלות ולהתעלות עוד ועוד בלימוד – שינון וסיכום הדפים הנלמדים, ביתר שאת וביתר עוז. כך למשל ישנם כאלו בין הלומדים בשטיבל, אשר בקשו שנסדר עבורם יותר מחברותא אחת, כאשר עם החברותא הראשון הם לומדים את העמוד היומי, ואילו עם החברותא השני הם חוזרים ומשננים שוב את העמוד. כך גם ישנו אברך בשטיבל הלומד מדי יום עם לא פחות משלושה חברותות שונים, וכל זאת מתוך תשוקות העזה לדעת ולהבין את הדפים כראוי וכנכון, ולשננם הדק היטב – היטב הדק. כל זה מראה לנו עד כמה הצליחה התכנית של "אהבת תורה" להחזיר בקרב הלומדים את החשיבות והנחיצות של לימוד ברור תוך הבנה מלאה, ויחד עם זאת – להקפיד ביותר על חזרת הדפים שוב ושוב, והיה זה שכרנו!

להתוודע ולהגלות

נתונים מעניינים על פעילות חברת "אהבת תורה" בשטיבלעך החדסדי בעלוא ברדכי תבל

לספר סיפור שבועי במעלות התורה, אהבתה ושקידתה

ויהושע מלא רוח חכמה

בשבוע הקרוב – ביום כ"ג בשבט – יחול יומא דהילולא רבה של כ"ק מרן מהר"י ז"ע, אשר מלבד כל מעשי תוקפו וגבורתו ופרשת גדולת קדושתו, נודע גם כגאון אדיר וחרף, וכפי שהעיד עליו בנו כ"ק מרן מהר"ד ז"ע, שחריפותו והבנתו בש"ס ופוסקים היו כשל הרשב"א! ובהזדמנות אחרת סיפר אודותיו מרן מהר"ד, שכאשר היה לומד עמו ועם אחיו שיעור בגפ"ת, היה מותיב ומפרק בחריפות ובעמקות, ולאחר מכן היו מוצאים שכיון בדבריו לחידושי ה"פני יהושע"...

הנה כי כן, נביא בזאת סיפור נפלא שסיפר הרה"ח ר' נחמן דאקס ז"ל, ממנו ניתן ללמוד עד כמה סמך כ"ק מרן מהר"ש ז"ע ידיו על בנו מרן ז"ע בענייני הלכה חמורים, עד שמסר לידו שאלה חמורה וסבוכה שהגיעה לפתחו, והורה לו לענות לשואלים תשובה ערוכה כדת וכדין, וזאת למרות היותו צעיר לימים. וכה הוי מעשה: לא הרחק מבעלזא שכנה העיר מאסט, עיר מלאה חכמים וסופרים, כאשר ברבנות העיר כיהן תלמיד חכם מופלג. מטבע הדברים

התגלעו הרבה חילוקי דעות בהלכה בין חשובי העיר לבין רב העיר, שהגיעו לפעמים אף לוויכוחים גדולים.

פעם אחת הגיעה אל מרן מהר"ש ז"ע שאלה בדיני איסור והיתר עליה היו חתומים חכמי מאסט – פרנסי וגבאי הקהילה, אך שמו של הרב נשמט ממנה. השאלה עסקה בעניין הלכתי קשה, כאשר לאחר ששטחו את כל צדיה ביקשו ממרן מהר"ש שישב להם במהירות ויורה להם כדת מה לעשות.

קרא מרן לבנו מרו מהר"י ז"ע, שכאמור – עדיין היה אז אברך צעיר לימים, והטיל עליו תפקיד רם זה של עריכת התשובה כדת של תורה, כאשר מרן מהר"ש מזרזו לכתוב את התשובה.

התיישב מרן מהר"י ז"ע ויביר את העניין על כל צדדיו בחריפות ובבקיאות, עד שלאחר כמה שעות הוציא מתחת ידו תשובה ערוכה וברורה, שתורפה היה לאסור את העניין ששאלו אודותיו. כאשר הציג את התשובה לפני אביו הקדוש, הביט מרן בתשובה ואמר: "אין זו חכמה לכתוב לאיסור, הלא אמרו חז"ל ש'כוחא דהתירא עדיף'..." והוסיף: "התאמץ נא ונסה לכתוב תשובה להיתר!"

נאמן למצות אביו, שב מרן מהר"י לחדרו והתאמץ בכל כוחו למצוא צד להיתר את השאלה, אך לא עלתה בידו. ברם, מאחר ששמע מפורש יוצא מפי קודשו של אביו שעליו להתאמץ ולמצוא היתר, התייגע מרן כמה שעות נוספות, עד אשר בסופו של דבר הצליח להעלות בחכתו פלפול דחוק המתיר את העניין.

לאחר שהעלה אותו על הכתב, בא ונכנס שנית אל הקודש להראות את התשובה החדשה שערך. כראות מרן מהר"ש תשובה זו, הסכים עמו מיד והורה לו שיחתום את שמו ויזדרז לשגר את התשובה לחכמי העיר מאסט. משהגיעה התשובה למאסט, פרצה מהומה רבה בין חכמי העיר, אשר כולם כאחד נדהמו והשתוממו מהתשובה להיתר שקבלו מבעלזא, זאת בניגוד מוחלט לדברי רוב הפוסקים. והנה, בעיצומה של הסערה נקלע לעיר הרה"ק רבי שלום מקאמינקא ז"ע – מגדולי תלמידי מרן מהר"ש ז"ע, שבדרכו לבעלזא עצר בעיר מאסט. משאך הגיע לעיר, נכנסו אליו חסידי בעלזא והראו לו את התשובה שקיבלו ממרן מהר"י ז"ע בשם אביו מרן מהר"ש ז"ע, וסחו לו אודות הסערה הגדולה המתחוללת בעיר בעקבות כך. השיב להם הרה"ק מקאמינקא ואמר: "אני איני יכול לפענח חידה סתומה זו, אך בבואי לבעלזא אברר את העניין לאשורו ואודיע לכם טעמו של דבר".



ואמנם, כשהגיע הרה"ק מקאמינקא לבעלזא, הקדים ונכנס אל מרן מהר"י, והתעניין על התשובה ששלח ושאל: "הייתכן שהנחת בצד את דברי רוב הפוסקים, והסתמכת על היתר דחוק?!". שתק מרן מהר"י ולא השיב דבר. לאחר מכן נכנס הרה"ק מקאמינקא אל מרן מהר"ש, אשר קיבלו בסבר פנים יפות כדרכו, ועוד בטרם פצה הרה"ק מקאמינקא את פיו שלף מרן מתחת למפה את התשובה הראשונה שהביא לו בנו מרן מהר"י, בה צידד לאיסור, והראה אותה להרה"ק מקאמינקא.

התפלא הרה"ק מקאמינקא ושאל: "הלא תשובה זו הייתה תורת אמת ונכונה אליבא דהלכתא, ומדוע אפוא נשלחה תשובה אחרת?". נענה מרן מהר"ש ז"ע ואמר לו: "מה אעשה, אם רב גדול וצדיק שגה פעם בהוראת הלכה, הכי יכול אני לעזוב אותו לשרירות לבם של פרנסי העיר?!" --

כלומר: שמאחר ומרן מהר"ש חס על כבודו של רב העיר, שהיה תלמיד חכם מופלג כאמור, ועתה טעה בדבר הלכה, על כן הורה לבנו מרן מהר"י לערוך תשובה אחרת להיתר, כדי שלא יוכלו חכמי העיר לבוא בטענות ומענות אל המרא דאתרא.

ואמנם, בדרכו חזרה לקאמינקא עצר הרה"ק מקאמינקא שוב במאסט, כדי לספר לחסידים את תשובתו של מרן מהר"ש ז"ע, ואכן נודע לו מפיהם כי הרב ממאסט שגה בפסק הלכה והורה להתיר במקום שראוי היה לאסור, ותלמידי החכמים שבעיר ניהלו עמו ויכוחים קשים ובכך ביקשו לנצל את ההזדמנות ולהדיחו. וכדי לשכנע את פרנסי הקהל, החליטו לשאול בדעתו של מרן מהר"ש, בהיותם בטוחים שישבי לאסור, ותשובתו הרמה תשמש כהוכחה וניגוח נגד הרב. כמוכן שהייתה זו רק הוראת שעה, שמשום כבודו של מרא דאתרא ניתן לסמור גם על היתר כזה, ובכך הציל מרן מהר"ש את רבה של מאסט בחכמתו העדיפה מנבואה.

(מקור: "אור הצפון" קובץ כט)

לברך לעלה ולקלם

מזל טוב!

ברכת מזל טוב לידידנו היקר והנעלה, מחשובי לומדי "אהבת תורה"

הרה"ח ר' יעקב מנצ'ר שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו במז"ט

סימן טוב ומזל טוב

אל כבוד ידידנו הדגול, עושה גדולות ונצורות לפאר ולרומם בית ה' כראוי וכבון, הרה"ח ר' חיים אשר אדולף שליט"א

לרגל שמחת נישואי בנו במזל טוב

הברכה אחת היא על עמידתו בעוז לימין לומדי "אהבת תורה" בבנין ביהמ"ד הגדול בקרייתו המעטירה בכל ימות השנה, וזכרם במועדי זמנים בהם עולים אלפי הילומים לחסות בצל הקודש

ביהמ"ד גבוה לקניין הש"ס "תפארת שמואל" - קרית בעלזא ירושת"ו

מזל טוב וגדיא יאה

הננו בזה לשגר ברכת "מזל טוב" נאמנה קדם מורינו הדגול, מקים עולה של תורה, אשר פועל גדולות ונצורות להרחבת גבולות התורה והקדושה כיד ה' הטובה, שמו מפארים

הגאון רבי עמרם אלחנן גרינוואלד שליט"א

נשיא כולליו, וראש רשת הכוללים ע"ש הגה"ק רבי עמרם חסידא ז"ע

לרגל שמחת נישואי הנכד החתן החשוב והמופלג בתורה

כמו אברהם יהושע הי"ו

בן חתנו הרה"ג ר' שלמה ברנשטיין שליט"א - ראה"כ "קנין הלכה"

ברנשי גיל ושמה: אברכי הכולל

ג"א מצטרף: הרב אברהם שרגא גרינוואלד - ראש הכולל

סימן טוב ומזל טוב

אל מעלת כבוד האי גב' רבקה המפארת את חבורת לומדי "אהבת תורה" בירושלים, יושב על מרן להורות הוראה ומשפט, כהן שרדתי יפה

הגאון רבי יצחק כ"ץ שליט"א

חבר הבי"ד לענייני סמנות דקול מחזיקי הדת

לרגל שמחת נישואי הבת במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת

לזכר עולם יהיה צדיק

יוחק עלי גליון זכר קדשו של

כ"ק מרן מהר"י ז"ע

אשר יומא דהילולא דיליה חל בשבוע הקרוב - כ"ג בשבט

זכותו יגן עלינו וכל בני ישראל